

Teylingen 29 oktober 2015

Van de Vrije Ondernemers Teylingen (VOT)
Aan de Gemeenteraad van Teylingen
Cc: College van B&W en Griffie Teylingen

Geachte Gemeenteraadsleden van Teylingen,

De VOT, een niet statutaire vereniging met inmiddels ruim 300 leden (ondernemers en ondernemingen, zie bijlage 1), wil de Gemeenteraadsleden vandaag graag nog het volgende meegeven. Dit ter voorbereiding op het debat van vanavond over het Ondernemersfonds Teylingen (OFT).

Grondslag, analyse, mogelijke oplossing, beleid

Er is geen grondslag voor een positief raadsbesluit over het OFT.

De stelling dat de Duin- en Bollenstreek op plaats 42 van een overzicht in Elsevier heeft gestaan, kan niet als serieuze grondslag worden gezien.

Dit heeft geen enkele wetenschappelijke onderbouwing. De VOT vindt dat gemeentelijk beleid niet alleen maar terug te voeren mag zijn op een overzicht in Elsevier.

De VOT adviseert de gemeente om te kijken naar bijvoorbeeld de volgende serieuze en wetenschappelijk onderbouwde rapportages:

- het ING rapport 'Visie op de Regio's' van december 2014 (bijlage 2). Daarin staat dat de Leidse regio (inclusief de Bollenstreek) t.o.v. de rest van Nederland bovengemiddeld groeit. De krimp van 0.8% in 2013 is omgezet in een groei van 0.7% in 2014 (een stijging van 1.5%). Dit is beter dan de prestatie van Zuid-Holland als gehele provincie. O.a. de bloembollenexporteurs dragen bij aan de groei. En de werkloosheid blijft relatief laag.
- het CBS rapport 'De concurrentiepositie van Nederlandse regio's'. Dit rapport van 122 blz. vergelijkt de economische kracht van de diverse Nederlandse regio's met vergelijkbare regio's in het buitenland. Amsterdam e.o. (inclusief Schiphol en de greenports Aalsmeer en Bollenstreek) is een Topregio (blz. 10). De cluster land- en tuinbouw in Zuid-Holland is een internationaal toonaangevende sector en behoren tot de wereldwijde top (blz. 12). De conclusie uit dit rapport is dat de tuinbouwsector in Zuid Holland, waaronder de bloembollensector in de Bollenstreek, goed afsteekt bij de concurrentie in het buitenland, o.a. vanwege de technologische voorsprong, innovatie, de goede handels- en vervoersvoorzieningen.
- het rapport van de Provincie Zuid-Holland i.s.m. 3 partners 'Wereldspeler met groeikansen,

economische monitor Zuid-Holland 2015'. De economische groei in Zuid-Holland zal in 2015 bovengemiddeld stijgen. De export neemt inmiddels weer flink toe en bedraagt meer dan 25% van Nederland.

De VOT wil voorkomen dat iedereen elkaar maar gaat napraten dat het economisch zo slecht gaat in Teylingen of de Bollenstreek, alleen omdat dat in Elsevier staat.

En bovendien wijst de VOT er op dat er uit geen enkel stuk van de wethouder, de gemeenteraad, de TOV of de Stichting OFT een causaal verband blijkt tussen de economische situatie van Teylingen of de Bollenstreek enerzijds en de oprichting van een OFT anderzijds. Kortom, hoe kan de gemeenteraad dan denken dat een OFT als vanzelf 'alle problemen in ondernemend Teylingen' gaat oplossen.

De gemeente en ondernemers moeten eerst analyseren welke problemen er zijn m.b.t. de economische ontwikkelingen in Teylingen en de Bollenstreek. Dat kunnen we misschien niet zelf, maar dan zou de gemeente, eventueel samen met de ondernemers, een deskundige opdracht kunnen geven om een analyse te maken. Op basis van die analyse kunnen er oplossingen gezocht en gevonden worden. En pas dan kan de gemeente beleid ontwikkelen, als dat nodig blijkt te zijn.

Wij willen graag een voorzet geven voor een analyse.

De bollensector heeft het al jaren moeilijk, in heel Nederland, maar vooral in de Bollenstreek. Daar zijn een aantal redenen voor te noemen.

De heer Henk Westerhof, directeur van Anthos (de Koninklijke handelsorganisatie voor bloembollen en boomkwekerij) heeft deze gisteravond tijdens een bijeenkomst van Van Velzen Accountants in het Van der Valk Hotel nog eens geformuleerd. Zo is het areaal bloembollenteelt in de Bollenstreek gelijk gebleven, maar is het percentage van de bloembollenteelt in de Bollenstreek t.o.v. heel Nederland gedaald omdat de bollenteelt in met name West Friesland en de Flevopolder flink is gegroeid. Daardoor heeft de Bollenstreek nog maar een aandeel van 9% in het totale bloembollenareaal in Nederland.

Een andere reden is dat met name de bollenexport sterk is en zou willen groeien. Maar die kan moeilijk uitbreiden in de Bollenstreek. Want als een exportbedrijf daar bollengrond voor wil aankopen moet er ergens anders bollengrond voor terug komen (vanwege het Pact van Teylingen). Die grond is er niet of dat kost te veel of er is geen teler voor te vinden. Dus dat houdt de groei van de bollenexport en handel in de Bollenstreek tegen. Daardoor zie je helaas dat ook de handel en export van bollen zich steeds meer naar buiten de Bollenstreek verplaatst.

Uit een snelle analyse blijkt dus al dat een OFT niets zal of kan verbeteren aan de oorzaken van de huidige economische situatie in de Bollenstreek. Dit is een regionale situatie, die wellicht zorgwekkend is, maar voor verbetering wel een regionale of zelfs provinciale en in elk geval sector brede aanpak vereist.

De gemeenteraad zou in het kader van informatieverwerving contact op kunnen nemen met de heer

Westerhof van Anthos en/of met de KAVB, de CNB en Hobaho, maar ook met de heer O. de Zwart van de GOM.

Bij een goede analyse behoort ook, dat we moeten vaststellen dat ondernemend Teylingen het juist heel goed doet, als we de bloembollensector er buiten laten. Teylingen kent een groot aantal prachtige bedrijven binnen haar gemeentegrens. Het is van groot belang dat de gemeente zal voorkomen dat het gunstige ondernemersklimaat in Teylingen wordt aangetast door de geplande OZB verhoging van 20%. Want die grote bedrijven gaan het OF betalen en ook voor hen is dat heel veel geld. Dat zal nieuwe investeerders zeker afschrikken.

Concluderend vindt de VOT dat de gemeenteraad de wethouder zou kunnen / moeten verzoeken om eerst met een rapportage te komen, waarin een analyse van de economische situatie in Teylingen en indirect de Bollenstreek wordt gemaakt. Daarna kunnen alle betrokken partijen eventuele problemen signaleren, actiepunten formuleren en pas dan beleid maken en de geschikte vorm van ondersteunende financiering vaststellen. Als de wethouder niet bereid is om dit huiswerk te doen, dan kan de gemeenteraad dit zelf laten doen. Maar zij kan in dat geval niet de wethouder blijven steunen in zijn ongegronde wens om een OFT op te richten.

Draagvlak

De VOT vertegenwoordigt inmiddels 300 van de grote(re) ondernemingen in Teylingen. De VOT is van plan zich als statutaire vereniging te vestigen en wil graag een vaste gesprekspartner van de gemeente Teylingen worden. Los van alle discussie in het verleden over het (ontbreken van) draagvlak onder de leden van de TOV, wijst de VOT er op dat zij met 300 leden 20% van alle ondernemingen in Teylingen vertegenwoordigt. Dit is inmiddels zo'n 40% meer dan het aantal leden van de TOV. Daarnaast vormen de leden van de VOT de grootbetalers aan het OFT. Kortom, wij zijn van mening dat de gemeenteraad onze roep om het besluit tot het instellen van het OFT op te schorten niet zo maar naast zich neer kan leggen.

In 2010 bevestigt de gemeente nog een bespreking van toenmalig wethouder Leo van der Zon met ondernemers, waarin duidelijk wordt gesteld dat er draagvlak moet zijn voor een OFT. Daarbij geeft hij aan dat *“zowel een meerderheid in aantal als in waarde voor het ondernemersfonds moet zijn”* (bijlage 3, blz 3). Dat was kennelijk toen de opstelling van de politiek.

Nu, in 2015, is van een dergelijk draagvlak in de verste verte geen sprake. Op de 2 voorlichtingsbijeenkomsten van de Stichting OFT staken 3 à 4 personen hun hand op bij de vraag wie er vóór het OFT was. En daar zaten zelfs ondernemers van buiten Teylingen bij.

Dit vormt ook een groot juridisch risico voor de gemeente. Er zijn inmiddels gerechtelijke procedures gevoerd over ondernemersfondsen in het land, en over de financiering d.m.v. een verhoging van de OZB en van de Reclamebelasting. In ten minste één geval heeft een rechtbank, sector bestuursrecht, in een vonnis tot vernietiging van een gemeentelijke belastingaanslag meegewogen dat slechts 33% van de plaatselijke ondernemers lid waren van de initiatiefnemende ondernemersvereniging (bij de TOV is

amper 15% van de ondernemers lid en slechts 8% heeft uiteindelijk min of meer vóór het OFT gestemd). De rechtbank achtte het van belang dat een veelvoud van de ondernemers geen lid was van de ondernemersvereniging en dat die dus niet vertegenwoordigd was in de besluitvorming (net als in Teylingen). Die ondernemers moesten wel meebetalen aan het fonds en zouden er vervolgens geen profijt van hebben. De rechtbank vond dat niet acceptabel (Rb Alkmaar, nr. 10/417 RECLBL, 25 november 2010).

Concluderend vindt de VOT dat zij als gesprekspartner van de gemeente alsnog betrokken dient te worden bij de oprichting van een OFT, in welke vorm dan ook, en dat de gemeenteraad het besluit over een OFT dient aan te houden.

Andere juridische risico's

Ik verwijs naar een proefschrift uit 2012 van mr. dr. A.W. Schep met de titel: "Naar evenwichtig bijzonder kostenverhaal door gemeenten".

Schep heeft veel ondernemersfondsen onderzocht en concludeert dat financiering op basis van een OZB verhoging grote juridische en belastingtechnische risico's met zich mee brengt. Hij concludeert verder dat ondernemersfondsen het beste gefinancierd kunnen worden op basis van de BIZ wet. Let op, dit was al in 2012. De BIZ wet was toen nog experimenteel. Inmiddels is de verbeterde Biz wet van kracht geworden per 01-01-2015.

Schep gaat in zijn proefschrift in op de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden van een gemeente bij het instellen en financieren van een fonds. Daar dient grote zorgvuldigheid bij betracht te worden en alle details van een ondernemersfonds dienen 100% bekend te zijn voordat de gemeenteraad er over mag besluiten. Het glas moet dus wel degelijk helemaal vol zijn en niet half vol, zoals enkele Teylingse raadsleden menen. Het OFT voldoet niet aan de door Schep gestelde minimale criteria voor een ondernemersfonds.

Dit blijkt te overvloede uit het recente rapport van de Stichting OFT "Inrichting en organisatie van het ondernemersfonds Teylingen". De VOT erkent dat de Stichting OFT met de beste bedoelingen heel veel werk heeft verzet en dat zij in feite te laat in het leven is geroepen. Maar dat neemt niet weg dat de Stichting OFT haar huiswerk volledig dient af te hebben alvorens ze het kan inleveren en alvorens de gemeenteraad met het OFT verder kan gaan.

Als wij een vergunningaanvraag bij de gemeente indienen, wenst die ook dat wij alle stukken bijvoegen en vragen hebben beantwoord. De gemeente zegt dan niet: "u hebt nog lang niet alles aangeleverd, maar omdat u al zo aardig op weg bent, verlenen we u al vast de vergunning."

Dit houdt volgens de VOT in dat de gemeente(raad) grote risico's neemt als zij niet van de wethouder eist dat hij kan aantonen en uitleggen dat 100% is voldaan aan alle voorwaarden, die de gemeenteraad zelf heeft gesteld bij haar amendement van 18 december 2014.

Een ander juridisch risico is dat retributie van belastinggeld in strijd is met de wet en dus niet is toegestaan. En een gemeente mag wat retributie betreft ook helemaal geen instructies aan de stichting van een ondernemersfonds verstrekken. Toch is het OFT daar voor een belangrijk deel op gestoeld en doen de Stichting en de wethouder alsof dit juridisch is onderzocht en geen probleem is bevonden. De VOT is van mening dat de gemeenteraad de wethouder op dit punt kritischer zou moeten bevragen. Welke jurist heeft dat dan uitgezocht en welke antwoorden geeft hij/zij op de terechtere vragen van de VOT naar de rechtsgeldigheid van de retributieregeling in het OFT?

Hetzelfde geldt voor de geplande situatie in Teylingen, waar in het kader van het OFT diverse sectoren zullen worden uitgesloten van de 20% OZB opslag. Ook dat is juridisch niet toegestaan, maar daar lijkt de wethouder noch de gemeenteraad zich zorgen over te maken. De VOT maakt zich daar wel zorgen over.

En tot slot ligt er een groot juridisch risico bij het feit dat een gemeente de OZB alleen maar mag verhogen als de extra gelden voor versterking van de gemeentelijke begroting benodigd en bestemd zijn. Er moet dus een duidelijke, noodzakelijke en gemeentelijke bestemming voor de opslag zijn. Daarvan is in het geval van het OFT geen sprake. Er worden momenteel diverse rechtszaken gevoerd en er zijn al diverse uitspraken van belastingrechters, waarin het ontbreken van een duidelijke en noodzakelijke bestemming voor de OZB verhoging wordt gesanctioneerd.

Schep bevestigt in zijn proefschrift dat een gemeente, die een OF instelt zonder volledig uitgewerkt plan, grote juridische risico's loopt bij de belastingrechter, de bestuursrechter en de civiele rechter (op basis van het convenant = contractenrecht).

De VOT zet grote vraagtekens bij het feit dat de wethouder geen analyse van deze mogelijke juridische risico's aan de gemeenteraad heeft gepresenteerd, maar ook bij het feit dat de raad de waarschuwingen op dit vlak in de wind lijkt te slaan nu zij de wethouder niet kritisch bevrageet.

De VOT is van mening dat de gemeenteraad aan de wethouder zou moeten verzoeken om met de heer Schep in contact te treden en hem te verzoeken om op korte termijn een analyse te maken voor de gemeente Teylingen van de (on)mogelijkheden van het OFT.

De Biz wet

Zoals gezegd is er per 01-01-2015 een nieuwe Biz wet ingevoerd, die niet meer de kinderziektes van de experimentele Biz wet kent (bijlage 4). De VOT is van mening dat de gemeenteraad aan de wethouder zou moeten verzoeken om ook de (on)mogelijkheden van de Biz wet als alternatief voor het OFT mee te nemen in zijn advisering.

Tweespalt ondernemers in Teylingen

De VOT realiseert zich dat met name de winkeliers in Teylingen behoefte hebben aan een vorm van

collectiviteit, die eindelijk voorkomt dat er sprake is van zogenaamde freeriders. De VOT wijst er op dat dit beter geregeld kan worden via een Biz ondernemersfonds voor de plaatselijke middenstand. De VOT denkt ook dat dit sneller kan en zal gaan, dan het zogenaamde gemeente brede OFT nu door te zetten. Gelet op het dreigende juridische vervolg zou het OFT nog wel eens een paar jaar op zich kunnen laten wachten.

Vanwege de huidige tweespalt onder de ondernemers van Teylingen zullen weinig tot geen ondernemers buiten de middenstand willen participeren in het OFT. Alleen daarom al zal dit OFT gedoemd zijn te mislukken. Wat je dan overhoudt is een cluster voor de middenstand. Dit resultaat is eenvoudiger en sneller te realiseren d.m.v. een Biz ondernemersfonds. Bovendien blijft de zeggenschap dan bij de ondernemers zelf en niet bij de gemeente.

De VOT is bereid om de plaatselijke middenstand te assisteren bij het doen van een aanvraag aan de gemeente tot het instellen van een Biz fonds.

Verder meent de VOT dat het ook de gemeente en dus de leden van de gemeenteraad aangaat dat er nu een grote wig is gedreven tussen de ondernemers in Teylingen. De gemeente zou wat dat betreft de harmonie tussen de ondernemers in Teylingen moeten trachten te herstellen, onder meer door te bevorderen dat de vragen van de VOT, zoals in dit stuk gesteld, worden beantwoord en door met alle ondernemers in gesprek te gaan. De VOT is hier graag toe bereid en staat open voor elk overleg met de gemeente, de Stichting en de TOV op korte termijn.

Tot slot sluit de VOT helemaal niet uit dat haar leden bereid zijn om ook in financiële zin bij te dragen aan bepaalde in de gemeente of bij bepaalde ondernemingsgroepen levende wensen of belangen, die collectief zijn of het eigen belang te boven gaan. Maar dit dient dan wel te worden besproken op basis van concrete plannen / voorstellen. Op dit moment is er echter van dergelijke plannen / voorstellen geen sprake. De gemeenteraad noch de betrokken ondernemers, ook niet van de VOT, hebben enig idee wat er eigenlijk met de opbrengst van de geplande OZB verhoging zou moeten gebeuren. En om nou maar al vast 2 of zelfs 3 jaar een pot te vullen met geld van de ondernemers van Teylingen zonder dat er ook maar enig concreet plan is, dat gaat elke ondernemer terecht veel te ver. En dat zou ook elk raadslid te ver moeten gaan. Wat dat betreft is het glas niet eens half leeg, er zit niet eens een bodempje water in.

Conclusie VOT pagina 7

Conclusie van de VOT

De VOT verzoekt de gemeenteraad om vanavond de nodige amendementen in te dienen en aan te nemen, die zullen leiden tot:

- een verzoek aan de wethouder om een rapportage op te stellen, waarin een analyse van de economische situatie in Teylingen (en eventueel de Bollenstreek) wordt gemaakt, eventueel met een voorstel tot mogelijke oplossingen, mogelijke actiepunten en mogelijke beleidsvoornemens;

en/of

- een verzoek aan de wethouder om een onderzoek te doen naar welk draagvlak benodigd zou zijn en welk draagvlak aanwezig is onder de ondernemers in de gemeente Teylingen voor een Ondernemersfonds, zoals nu door de wethouder voorgesteld, en voor een ondernemersfonds in het algemeen;

en/of

- een verzoek aan de wethouder om een rapportage op te stellen van de mogelijke juridische risico's voor de gemeente van het Ondernemersfonds Teylingen in de huidige vorm en van een ondernemersfonds in het algemeen;

en/of

- een verzoek aan de wethouder om de heer A.W. Schep te verzoeken om een analyse te maken van de (on)mogelijkheden van het Ondernemersfonds Teylingen en een ondernemersfonds in het algemeen voor Teylingen en daar bij te betrekken de (on)mogelijkheden van een (of meer) Biz ondernemersfonds;

en/of

- een verzoek aan de wethouder om de VOT als gesprekspartner te betrekken bij het overleg over en het oprichten van een Ondernemersfonds Teylingen, in welke vorm dan ook;

en/of

- een verzoek aan de wethouder om elk besluit over het huidige Ondernemersfonds Teylingen tot nader order aan te houden c.q. op te schorten totdat aan een of meer van de hierboven genoemde verzoeken van de gemeenteraad is voldaan en dit onderwerp daarna alsnog aan de gemeenteraad ter goedkeuring voor te leggen.

Stuurgroep Vrije Ondernemers Teylingen